

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata

***Szemléletformálási terv a VEKOP-5.3.2-15-2016-00034
azonosítószámú “Északi Vállalkozói területet és munkahelyet
megközelítő önálló vonalvezetésű kerékpárút kialakítása”- című
projekt megvalósításához***

2017. szeptember

Megbízó

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata
Cím: 2351 Alsónémedi, Fő út 58.

Készítette

Pro Regio Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és
Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság

Varga Katalin projekt menedzser

Bezeredy-Herald Balázs tanácsadási iroda vezető

Dr. Gordos Tamás szakmai igazgató

Tartalomjegyzék

I.	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
II.	HELYZETÉRTÉKELÉS	6
II.1.	A kerékpáros közlekedés helyzete.....	7
II.1.1.	Alsónémedi kerékpározhatósága.....	7
II.1.2.	Meglévő kerékpárforgalmi létesítmények.....	9
II.1.3.	A kerékpáros közlekedést befolyásoló tényezők Alsónémedin, közlekedési szokások	10
II.1.4.	A kerékpáros közlekedést akadályozó tényezők.....	11
II.1.5.	Meglévő közlekedési tematikájú programok Alsónémedin.....	12
II.2.	Fejlesztési lehetőségek	13
II.2.1.	Kerékpározási szokások, forgalomvonzó létesítmények várható alakulása	13
III.	KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE ÉS SZEMLÉLETFORMÁLÁS	14
III.1.1.	A tervezett fejlesztés és a szemléletformálás.....	14
III.1.2.	Kommunikációs célok meghatározása	15
III.1.3.	Célcsoportok – üzenetek – eszközök meghatározása	15
III.1.4.	A szemléletformálás során használt kommunikációs eszközök	16
IV.	IRODALOMJEGYZÉK, FORRÁSOK	20

Kép és ábrajegyzék

1. ábra: Közlekedést használók átlagos országos megoszlása közlekedési mód szerint.....	6
2. ábra: Foglalkoztatottak munkahelyre történő közlekedés módja szerinti megoszlás	7
3. ábra: Lakónépesség és lakásállomány alakulása az elmúlt másfél évtizedben	8
4. ábra: Forgalomvonzó létesítmények	8
5. ábra: Meglévő és tervezett kerékpáros létesítmények Alsónémedin	9
6. ábra: A kerékpározástól visszatartó erők a vizsgálat szerint	11

Táblázatok jegyzéke

1. sz. táblázat: a Pályázat alapadatai	14
2. sz. táblázat: Célcsoportok – üzenetek – eszközök	16
3. sz. táblázat: A szemléletformálási kampány programjai, helyszínei, időpontjai	16

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Magyarországon kiemelkedő a kerékpáros közlekedők száma, amely az elmúlt évek során jelentős emelkedésen esett túl, és várható a további térnyerése. A domborzati viszonyai és kedvező méretéből adódóan Alsónémedin a kerékpározók aránya elérheti, sőt meg is haladhatja a 20 %-ot. Településen belüli közlekedés szempontjából az egyik legfontosabb jármű a kerékpár. Az elmúlt évek során egyre népszerűbbé vált és válik a kerékpáros közlekedés, amely nemcsak a kerékpáros egészségét szolgálja, de számos esetben a leggyorsabb közlekedési eszköz is.

Alsónémedi kerékpárforgalmi főhálózatát jelenleg három elem alkotja, összhosszuk 3,15 km. Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata a VEKOP-5.3.2.-15-2016-00034 azonosítószámú, „Északi Vállalkozói területet és munkahelyet megközelítő önálló vonalvezetésű kerékpárút kialakítása” című projekt keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból 110.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert el. A projekt által Alsónémedi a meglévő kerékpáros infrastruktúrához viszonyítva nagyléptékű fejlesztést tud végrehajtani.

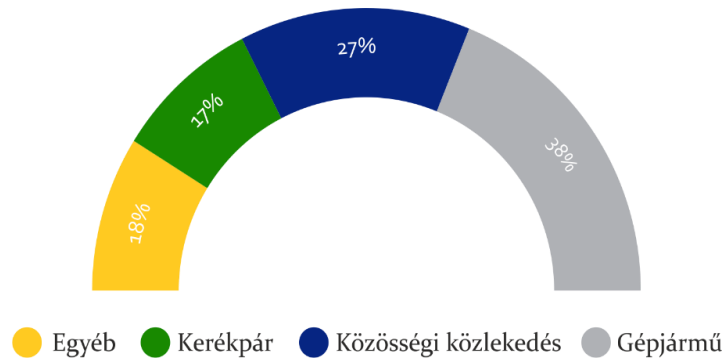
A kerékpáros közlekedést számos tényező befolyásolja Alsónémedin, pl.: a gyalogosok és kerékpárosok konfliktusai, a gépjárművezetők és kerékpárvezetők konfliktusai, a kerékpáros barát közúthálózat, a kerékpártárolás lehetőségei, stb.

Az ilyen mértékű fejlesztéshez mindenképp kapcsolódnia kell lakossági tájékoztatásnak, szemléletformálásnak és oktatásnak. A szemléletformáló kampányok a kerékpározás fejlesztésének hatékony eszközei lehetnek az infrastrukturális fejlesztések mellett.

Jelen szemléletformálási terv célja, hogy a meglévő közlekedési tematikájú programokat kiegészítve, valamint a VEKOP-5.3.2 pályázat során megvalósuló infrastruktúrafejlesztéssel összehangoltan eloszlassuk a járműorientált beidegződéseket, és helyébe a közösségi gondolkodást, az ezen alapuló közlekedési magatartást népszerűsítsük. Kihangsúlyozzuk a kerékpározás vonzó, divatos, bárki számára könnyen elérhető, szabadságot adó jellegét, kiemeljük a kerékpáros közlekedést, mint a közösségi közlekedést kiegészítő, illetve az autózást pótló/helyettesíthető lehetőséget.

II. HELYZETÉRTÉKELÉS

Magyarországon kiemelkedő a kerékpáros közlekedők száma, amely az elmúlt évek során jelentős emelkedésen esett túl, és várható a további térnyerése. Egy 2014-ben készült felmérés szerint az Európai Unióban (Hollandia és Dánia után) Magyarországon a harmadik legnagyobb a kerékpárt használók részaránya.

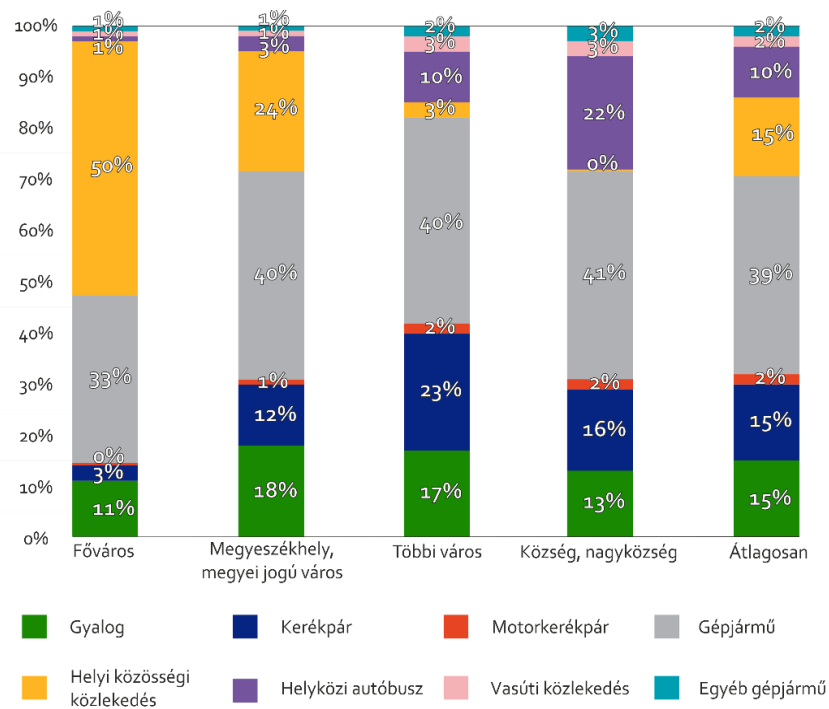

1. ábra: Közlekedést használók átlagos országos megoszlása közlekedési mód szerint
Forrás: KSH

Jelenleg a kerékpárt használók a teljes közlekedők átlagosan 17 %-át teszik ki. A hivatásforgalmi közlekedést jól jellemzi, hogy a foglalkoztatottak munkahelyüket milyen módon érik el.

Településtípusonként jelentős eltérések mutatkoznak a kerékpárt használók részaránya tekintetében. Míg a fővárosban csak 3 % körül alakul a számuk, addig a kisebb települések tekintetében ez a szám 23 %, de átlagban is 15 % körül alakul, a nagyközségek tekintetében (mint Alsónémedi) pedig 16 %-os arányt is eléri.

A domborzati viszonyai és kedvező méretéből adódóan Alsónémedi esetében a kerékpározók aránya még magasabb is lehet, elérheti, sőt meg is haladhatja a 20 %-ot. Településen belüli közlekedés szempontjából az egyik legfontosabb jármű a kerékpár.

2. ábra: Foglalkoztatottak munkahelyre történő közlekedés módja szerinti megoszlás
 Forrás: KSH

A kerékpáros közlekedésnek két nagy csoportját különböztetjük meg: **a hivatásforgalmi kerékpározást – melynek célja jellemzően a munkába járás, ügyintézés – valamint a szabadidős célú kerékpározást.**

A hazai szabadidős célú kerékpáros forgalomról korlátozottan állnak rendelkezésre adatok, de a hozzáférhető információ arra utal, hogy mind a turisztikai mind a sport célú kerékpározás egyre nagyobb forgalmat generál elsősorban a nagyvárosi térségekben és számos turisztikai célterületen.

Fontos kiemelten kezelni az iskolai kerékpáros forgalmat, amely időszakosan nagy volumenben jelenik meg az utakon. Egy részük szülő, akik kerékpáron viszik a gyermekeiket. Másik részük még iskolás korú, akik önállóan járnak az iskolába, emiatt minden közlekedő részéről fokozott odafigyelést igényelnek.

II.1. A KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS HELYZETE

II.1.1. Alsónémedi kerékpározhatósága

Alsónémedi Pest megye egyik legrégebb települése, első írásos említése 1067-ből származik. A nagyközség 1398-tól egészen 1945-ig folyamatosan a váci püspökség birtoka volt. Az évszázadok folyamán kialakult társadalmi struktúrára erős néprajzi, vallási, termelési, kereskedői tradíciókra épültek, több gazdasági és civil tömörülés, egyesület jött létre. Alsónémedi mezőgazdasági településsé fejlődött, mivel Pest közelsége akadályozta az ipari fejlődést.

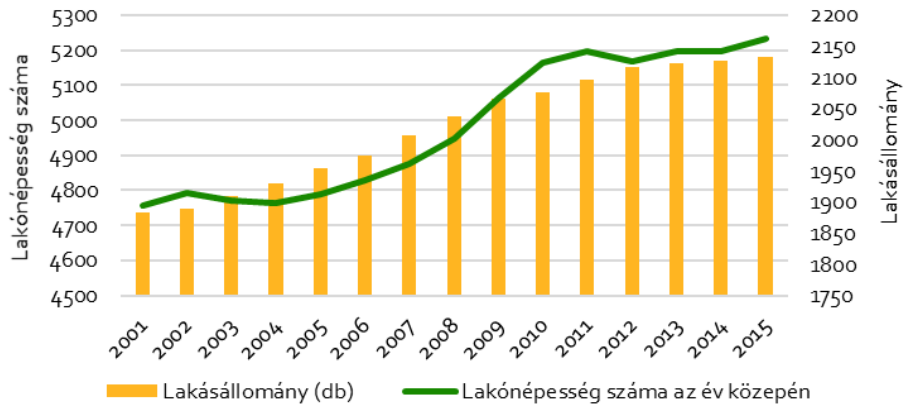
A térség domborzatára jellemző, hogy a Gödöllői-dombságtól a Duna-völgy felé lejtő területet az egymással párhuzamosan a Dunába futó patakok tagolják. Terepviszonyai a 97 és 251 m tengerszint feletti magasság közöttiek, kelet felé lépcsőzetesen a magasabb teraszok irányába emelkedik. A település felszínének döntő többsége közepes magasságú, tagolt síkság. Kerékpározás szempontjából megfelelőnek tekinthető.

Alsónémedi lakóinak többsége ma is a mezőgazdaságból él és gyarapodik. A többi aktív kereső, részben az utóbbi évtizedben idetelepült és megerősödött vállalkozói szférában, részben (körülbelül 50 %-ban) pedig más településen

dolgozik. Az ingázó foglalkoztatottak közel kétharmada Budapesten vállal munkát, de sokan járnak Gyálra, Dabásra és Szigetszentmiklósr is dolgozni.

Az országos átlaggal ellentétben Alsónémedi lakossága kisebb hullámvölgyekkel, de folyamatosan emelkedett, az elmúlt másfél évtized alatt több mint 10 %-kal. E növekedést elsősorban a pozitív bevándorlási egyenleg okozza.

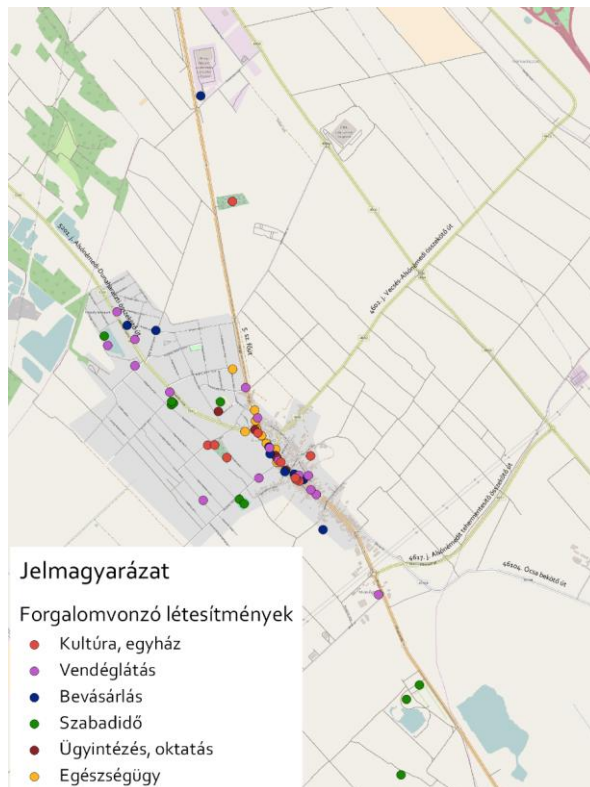
A népesség növekedése miatt a lakásállomány közel 200 lakással gyarapodott az utóbbi évtizedben, elsősorban az északi területeken. Emellett bővítést igényelt az óvoda és az általános iskola és kiépült a teljes vezetékes infrastruktúra. A lakos szám változásához képest is nagyobb növekedést mutatott a gépjárművek száma. A másfél évtized alatt közel kétszeresére nőtt a személy-, és másfélszeresére a tehergépjárművek száma.

3. ábra: Lakónépesség és lakásállomány alakulása az elmúlt másfél évtizedben

Forrás: KSH

A beépítettség mértéke és lakosok száma, valamint a mobilitási igények szorosan összefüggnek. Alsónémedi területén homogén sűrűségű lakóterületek találhatóak. **Az utazások egyik leggyakoribb célállomása a munkahely. Alsónémedi északi külterületén működik több jelentős foglalkoztató (Penny Market, GLS stb.).**

4. ábra: Forgalmvonzó létesítmények

Forrás: Alsónémedi Kerékpáros hálózati terve

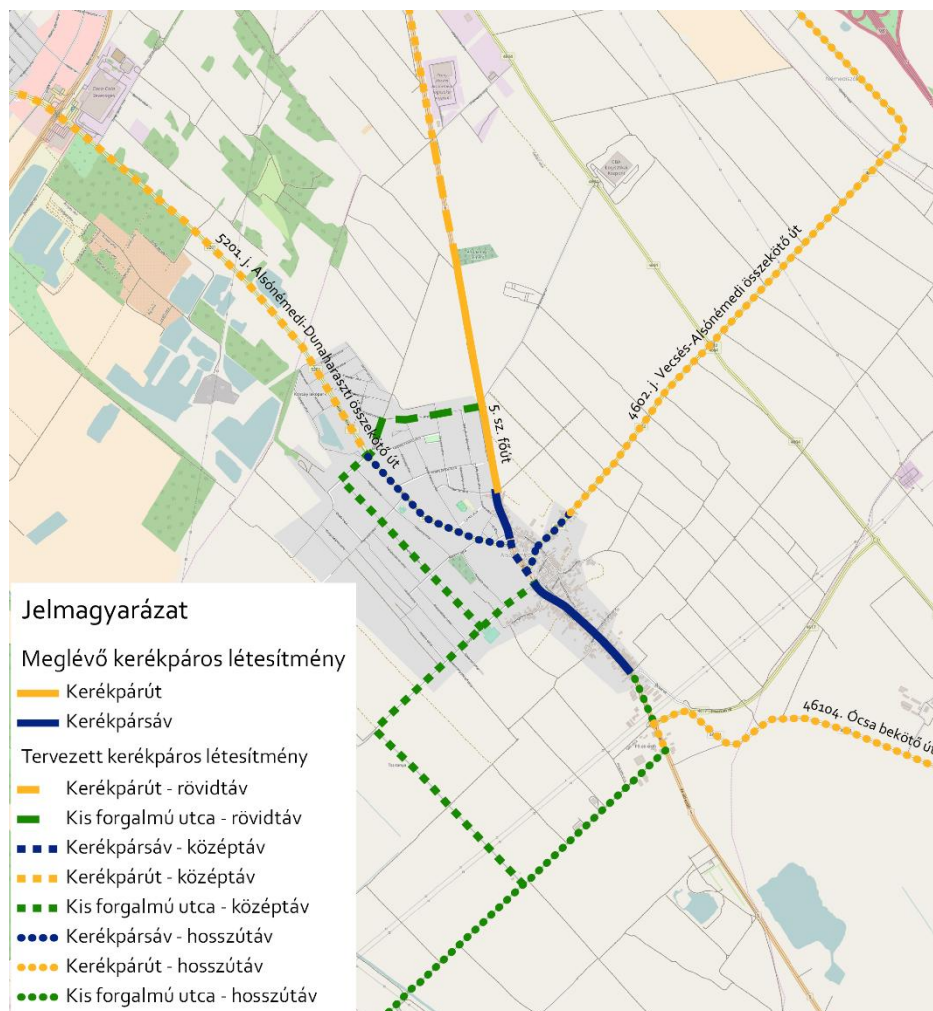
II.1.2. Meglévő kerékpárforgalmi létesítmények

Alsónémedi kerékpárforgalmi főhálózatát jelenleg három elem alkotja, **összhosszuk 3,15 km**, mind az. 5. sz. főúttal párhuzamos.

Az Alsónémedi temető – Kisfaludy utca között elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút található, melynek hossza 1,81 km. E létesítmény köti össze a település lakott területét a külterületen fekvő köztemetővel. Állapota megfelelő, zökkenőktől mentes.

A Kisfaludy utca – Vörösmarty utca között kétoldali, 1 m széles irányhelyes kerékpársáv található az előző létesítmény folytatásaként, hossza 0,35 km. A vele való csatlakozás biztosított, bár külön forgalomtechnikai vagy közlekedésbiztonsági elem nincs kiépítve. A kerékpársávot külön jelzőtábla és felfestés jelzi.

A Halászy Károly utca – Ócsai út között kétoldali, 1 m szélességű, irányhelyes kerékpársáv található, melynek hossza 0,99 km.

5. ábra: Meglévő és tervezett kerékpáros létesítmények Alsónémedin
Forrás: Alsónémedi Kerékpáros Hálózati Terve

II.1.3. A kerékpáros közlekedést befolyásoló tényezők Alsónémedin, közlekedési szokások

Gyalogosok és kerékpárosok konfliktusai

Ahol nincs kijelölt kerékpárforgalmi létesítmény, ott a kerékpárral közlekedők egy része a gyalogjárdát használja az úttest helyett. A járdahasználat növeli a kerékpáros-gyalogos konfliktusok számát, ami ellenszenvet vált ki a gyalogosan közlekedőkből. A járdán közlekedő kerékpárosok megijeszthetik, zavarhatják a gyalogosokat. Ugyanakkor a gyalogosok hirtelen irányváltásai és kerékpárosoktól eltérő sebessége kiemelt veszélyforrások.

A járdán való kerékpározás oka, hogy a kerékpárral közlekedők számára szubjektív (és adott esetben fiktív) biztonságérzetet nyújt a gyalogjárda használata. A járdán kerékpározás további oka, hogy Magyarországon a kerékpárforgalmi létesítmények túlnyomó többségét gyalog- és kerékpárutak alkotják, ezért a kerékpárosokban kialakul egy átlagos magatartás, miszerint az úttesten nem szokás kerékpározni.

Ahol közös gyalog és kerékpárút épült, vagy önálló kerékpárút, de párhuzamos járda nélkül, ott a gyalogosok, a kutyasétáltatók, a babakocsit tolók is használják a kerékpárutat, ami jelentősen nehezíti a kerékpáros közlekedést, elmélyítve a gyalogos-kerékpáros ellentéteket.

Gépjárművezetők és kerékpárvezetők konfliktusai

A járdán való kerékpározás szokása miatt a gépjárművezetők kevésbé vannak hozzászokva az úttesten közlekedő kerékpárosokhoz. A gépjárművezetők gyakran elégtelen oldaltávolsággal előzik a kerékpárral közlekedőt, vagy dudaszóval, integetéssel a járdahasználatra ösztönzik őket. Ez a magatartás visszavezethető a kerékpáros közlekedés alacsony részarányára, a berögzült rossz szokásokra. A kerékpáros közlekedés színtere elsősorban mégis az útfelület, a gépkocsi közlekedéssel együttvetve. Cél, hogy a gépjárművezetők megszokják és figyeljenek a kerékpárosokra. Ezen kívül gyakran konfliktus forrása az is, hogy a kerékpáros nem a KRESZ-nem megfelelően közlekedik, miközben a gépjárművezető feltételezi azt, hogy a kerékpáros is a szabályok betartásával, kiszámítható módon közlekedik.

Kerékpáros barát közúthálózat hiánya

A nagy forgalmú és magas engedélyezett sebességű útszakaszok különösen kritikusak a kerékpárosok számára. A jelentősebb útvonalak kialakítása elsősorban a gépjárműforgalomnak kedvez, csekély biztonságérzetet nyújt. A nagy forgalmú, széles főutakon, a forgalom miatt kevesen kerékpároznak. A probléma megoldásának egyik hatékony módja a megengedett maximális sebesség korlátozása, Tempo 30-as, illetve lakó- és pihenő övezetek kijelölésével.

A csomópontok között is sok olyan található, amely nem nyújt megfelelő biztonságot a kerékpárosok számára. Különösen ilyenek a kerékpárutak átvezetései, melyek sokszor nehezen vagy későn észrevehetők a gépjárművezetők számára.

Kerékpárút egyoldali vezetése

Az egyoldali vezetés miatt a közút másik oldalának megközelítése nehézkes. Az egy oldalon vezetett létesítmények nincsenek összekötve a túloldal utcáival, a keresztező utcákkal való kapcsolat problémás (pl. Árpád utca és a meglévő kerékpárút esetében). A megépült létesítmények elsősorban a folytonos haladás igényeit veszik figyelembe, a rá- és lehajtást nem. Jelentős baleseti gócpontok ezen egyoldali kétirányú kerékpárutak csomóponti átvezetései, mivel a kialakításából adódóan a csomópontba érkező járművezető számára nehezen észlelhető biztonságosan a kétirányú kerékpáros forgalom. E probléma megoldásaként elsősorban a kétoldali, irányhelyesen vezetett kerékpárforgalmi létesítménytípusok alkalmazása ajánlott.

Útvonal-hosszabbodás

Az egyirányú utcák kerülőkre kényszerítik a kerékpárral közlekedőket, amelyek miatt gyakran használják ellenkező irányban is ezen útszakaszokat. A kerékpárral közlekedők ilyen módú szabályszegése konfliktusokat és balesetveszélyes helyzeteket generál, melyek feloldása miatt érdemes az egyirányú utcák ellenirányú kerékpározhatóságának megvizsgálása. A településen csak egy olyan egyirányú utca van, amelyben engedélyezett a kétirányú kerékpáros forgalom (Iskola utca).

Parkolás

A gépjárművezetők sok helyen szabálytalanul ráparkolnak a kerékpárútra, a szabálytalan parkolás nehezíti, szélsőséges esetben ellehetetleníti a kerékpáros közlekedést. További konfliktusokat okoz a parkolósáv melletti kerékpáros létesítmény elhelyezése. Merőleges és ferde beállású parkolók esetén a tolatva parkolás szabályozása ajánlott, hiszen a gépjárművezető ilyen módon a már a kiállás előtt érzékelheti az érkező kerékpárost, holt tér nem alakul ki. Míg a párhuzamos parkolósáv esetén a problémák forrása a parkolósáv és kerékpáros létesítmény közötti biztonsági távolság ki nem jelölése, be nem tartása.

Kerékpártárolás lehetőségei

A kerékpár tárolási igények kielégítése költséghatékony módja a kerékpáros közlekedés támogatásának. Gyakran a nem megfelelő parkolási feltételek is gátat szabnak a rendszeres kerékpárhasználatnak.

Információs rendszer

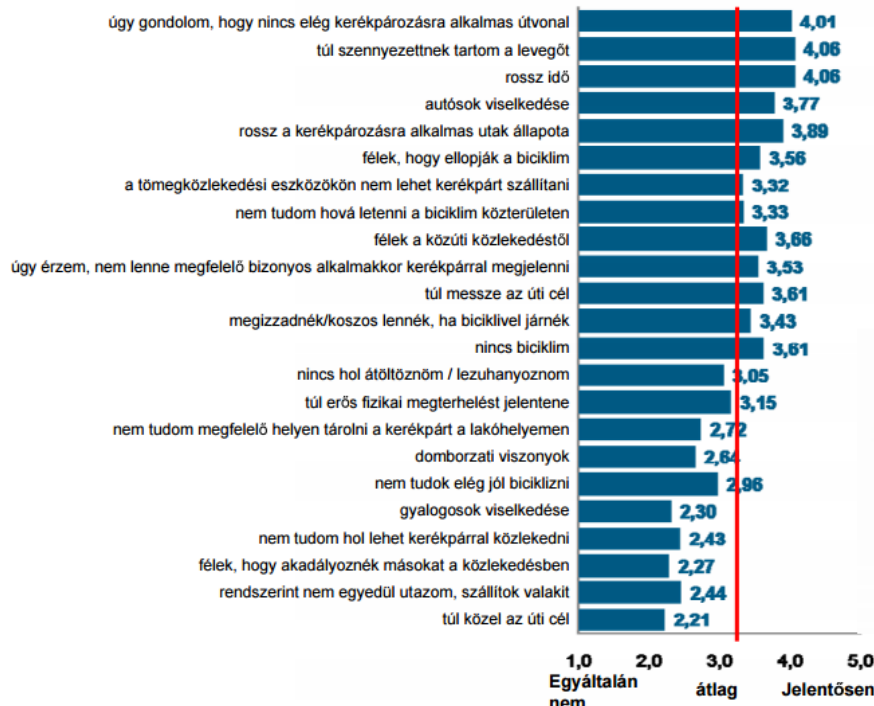
A település kerékpáros útvonalainak kijelölése hiányos. A kerékpáros turizmus igé-nyeit szolgáló információs táblák és térképek nincsenek kihelyezve.

Karbantartási hiányosságok

A meglévő infrastruktúra állapota három fő módon okozhat problémákat, beleértve a veszélyhelyzeteket is. A felfestések lekopása miatt a kerékpársávok és átvezetések kevésbé láthatók. A megsüllyedt aknafedelekek, víznyelők, útburkolati hibák elesést okozhatnak, a belógó növényzet pedig beszűkíti a rendelkezésre álló közlekedési és látóteret.

II.1.4. A kerékpáros közlekedést akadályozó tényezők

2009-ben készült a „Közösségi Kerékpáros Közlekedési Rendszerkutató” című cél-csoport elemzés 500 fős reprezentatív minta alapján. Ezen elemzés – bár elsősorban Budapest és agglomerációja területére vonatkozott – az egész országra értelmezhetően vizsgálta, melyek a kerékpározást akadályozó, visszatartandó tényezők.

6. ábra: A kerékpározástól visszatartó erők a vizsgálat szerint

Forrás: Hoffmann Research

A kerékpározást akadályozó tényezőket két csoportba sorolhatjuk: a kemény (hard) tényezők, ezek az infrastruktúra jellegű tényezők; valamint a lágy (soft) tényezők, ezek az infrastruktúrán túlmutató tényezők.

Az infrastruktúra jellegű tényezők közül a legerősebb, hogy nincs elég kerékpározásra alkalmas útvonal, illetve kerékpártároló. Ide tartozik továbbá a kerékpárosokra vonatkozó behajtási tilalmak, illetve egyéb elválasztó létesítmények (pl. nagy forgalmú út). Alsónémedi területén a kerékpárral behajtani tilos útszakasz csak az 5. számú főút egyes részein található.

A kerékpározást akadályozó lágy (soft) tényezői közé tartoznak az alábbiak:

- kerékpárosokra nem kellően odafigyelő gépjárművezetők;
- szemléletformáló, kerékpározást népszerűsítő kampányok hiánya;
- KRESZ szabályokat áthágó kerékpárosok;
- több helyen hibás, paradox és következtelen kerékpáros táblarendszer;
- kerékpáros barát munkahelyek hiánya (tárolóval, zuhanyzóval, öltözővel felszerelve);
- kerékpározást segítő szolgáltatások hiánya.

A kerékpározást akadályozó soft tényezők csökkentésére biztosít lehetőséget egy, a kerékpározást népszerűsítő és figyelemfelkeltő szemléletformáló kampány.

II.1.5. Meglévő közlekedési tematikájú programok Alsónémedin

A Szivárvány Napköziotthonos Óvoda nevelési programjában 2012 óta szerepel kerékpáros közlekedésre nevelés. A biztonságos közlekedés a játékos ismeretszerzésen keresztül történő gyakorlata folyamatosan fenntartandó tevékenység. Az óvodapedagógusok az óvoda Munkatervében kidolgozott tematika szerint a saját csoportjukhoz differenciáltan igazítva építették fel a foglalkozásokat a gyalogos közlekedésből a kerékpáros, járműves közlekedésig.

A nevelési program céljai:

- A társadalom közlekedési morálját megváltoztató- óvodás korban alapozó nevelés.
- A gyermekek célirányos figyelmének, mozgásának és szociális magatartásának fejlesztése a helyes és biztonságos közlekedés kialakításához.
- Játékos módszerek alkalmazásával, élményszerűséggel beépíteni és megszilárdítani a közlekedési normákat, a gyermekeken keresztül a szülők szemléletének formálása.

Továbbá a Széchenyi István Általános Iskola éves programjának is részét képezi évente **2 darab közlekedési témanap szervezése a rendőrség bevonásával** 2009 óta.

Az Alsónémedi Községért Közalapítvány szervezésében 2017 nyarán indult el a „**Gördülj Némedi!**” mozgalom, amely a görkorcsolyázni vágyó fiatalokat és felnőtteket vasárnap délutánonként várja. A nyár végére kialakult egy 20-30 fős „gördülő csapat”, akik részvételével rendszeressé váltak a vasárnapi gurulások. 2017. augusztus 16-án megrendezésre került a Görkorcsolya Verseny. A résztvevő óvodások, kisiskolások, nagyobbak, sőt felnőttek is voltak.

Az óvodai és Iskolai nevelési program kiterjesztéseként, a „Gördülj Némedi” mozgalom tapasztalatait felhasználva tervezzük megvalósítani jelen tervben szereplő programokat.

II.2. FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

II.2.1. Kerékpározási szokások, forgalomvonzó létesítmények várható alakulása

A kerékpáros forgalom az elkövetkező években nagyléptékű változáson mehet keresztül, melynek okai elsősorban a környezettudatos gondolkodás elterjedése és edukációja, valamint a fenntarthatósági elvek megjelenése a településfejlesztési döntésekben.

Az elmúlt évek során **egyre népszerűbbé vált és válik a kerékpáros közlekedés**, amely nemcsak a kerékpáros egészségét szolgálja, de számos esetben a leggyorsabb közlekedési eszköz is. Emellett a kerékpáros közlekedés nem károsítja a környezetét, valamint jelentősen kisebb területet foglal el mind menetközben, mind parkoláskor.

A tagadhatatlan előnyei miatt mára a fenntartható közlekedési rendszer létrehozásának egyik legmarkánsabb eszköze lett a kerékpározás támogatása, előnyben részesítése a motorizált közlekedéssel szemben.

A kerékpáros forgalom növekedés hátterében az áll, hogy egyre több ember használja a kerékpárját egyre több alkalommal. A kerékpár használatának szokásai kibővülnek, mivel egyre szélesebb korcsoport egyre több úti cél elérésére használja a kerékpárját. Természetesen a szezonális továbbra is megmarad, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez elsősorban a szabadidős célú kerékpározást érinti. **A Duna közelsége, illetve az Alsónémedi és Budapest közötti egyre fejlődő kerékpáros kapcsolat miatt a kerékpározók száma tovább várhatóan tovább fog növekedni.**

Szintén jelentős hatással lehet a kerékpározási szokásokra az elektromos kerékpárok elterjedése. Jelenleg még a költséges beszerzési árak és a nagy súlyuk miatt kevés ember rendelkezik elektromos rásegítéssel működő kerékpárral, de a technológia fejlődésével várhatóan olcsóbb és könnyebb termékek készülhetnek a közeljövőben.

III. KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE ÉS SZEMLÉLETFORMÁLÁS

III.1.1. A tervezett fejlesztés és a szemléletformálás

A II. fejezetben bemutatottak alapján Alsónémedi a domborzati viszonyai és kedvező méretéből adódóan jól kerékpározható település. Ennek megfelelően **a kerékpározók részaránya elérheti a 20 %-ot. A településen belüli közlekedés szempontjából az egyik legfontosabb jármű a kerékpár** annak ellenére, hogy a településen jelenleg a kerékpáros infrastruktúra kiépítettsége kicsi, néhol leromlott állapotban van.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata a VEKOP-5.3.2.-15-2016-00034 azonosítószámú, „Északi Vállalkozói területet és munkahelyet megközelítő önálló vonalvezetésű kerékpárút kialakítása” című projekt keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból 110.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert.

A projekt megvalósítása során a már meglévő 1,8 km-es kerékpárút kerül fejlesztésre oly módon, hogy a fejlesztéssel az Északi Vállalkozói terület kerékpárral is elérhető lesz. Valamint a temetőnél - 21+715,50 - 21+815,50 km szelvény között - napelemes közvilágítás teszi biztonságosabbá a közlekedést, készül el egy biztonságosan használható átvezetés a Fő út, Árpád utca kereszteződésénél, az Árpád utca – Toldi Miklós utcán kerékpáros nyom kijelölésével megvalósul az EuroVelo 6 kerékpáros úthoz való csatlakozás lehetőségének első lépése. A beruházás magában foglalja az Fő út Árpád utcai buszvárójának áthelyezését és gyalogátkelőhely kialakítását is.

A projekt által Alsónémedi a meglévő kerékpáros infrastruktúrához viszonyítva nagyléptékű fejlesztést tud végrehajtani. Az ilyen mértékű fejlesztéshez mindenképp kapcsolódnia kell lakossági tájékoztatásnak, szemléletformálásnak és oktatásnak. Továbbá a pályázatnak kötelezően megvalósítandó tevékenysége a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló kampány megvalósítása.

A népszerűsítő és szemléletformáló tevékenységekhez kommunikációs terv készítése szükséges, amelyben meg kell határozni a tevékenység célját és a kommunikációs üzeneteket. Pontosabban be kell határolni a célcsoportokat (pl.: település lakossága kor és közlekedési szokások szerint, vállalkozások, munkahelyek, még nem kerékpározók stb.). A kommunikációs üzenetek meghatározásánál célszerű figyelembe venni a magasabb szintű (országos és EU-s) szakmai irányelveket (Kerékpáros Magyarország Program, Mobile2020 kézikönyv, Európai Kerékpáros Szövetség). A hatékony népszerűsítés és szemléletformálás célja a kerékpározás körül kialakult téves percepciók, félelmek eloszlása, az előnyök elfogadtatása.

A pályázat alapadatai

Pályázó neve	Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata
Projekt megnevezése	Északi Vállalkozói területet és munkahelyet megközelítő önálló vonalvezetésű kerékpárút kialakítása
Projekt azonosítószáma	VEKOP-5.3.2-15-2016-00034
Operatív Program neve	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
Megítélt összeg	110 000 000 Ft
Támogatás aránya	100 %
Projekt kezdése	2017.07.01.
Projekt várható befejezése	2019.08.27.

1. sz. táblázat: a Pályázat alapadatai

Forrás: VEKOP-5.3.2-15-2016-00034 pályázat Támogatási szerződése

III.1.2. Kommunikációs célok meghatározása

Jelen terv célja, hogy a VEKOP-5.3.2 pályázat során megvalósuló infrastruktúrafejlesztéssel összehangoltan, valamint a II.1. fejezetben bemutatottakat figyelembe véve a kerékpározás körül kialakult téves percepciókat, félelmeket eloszlassuk, az előnyöket elfogadtathassuk.

A népszerűsítő és szemléletformáló kommunikációs tevékenységek az alábbi kategóriákba sorolhatóak:

- I. Meghatározott célcsoportokat motiváló programok és intézkedések;
- II. Egyéb, rendhagyó, kerékpározást népszerűsítő tevékenységek.

A népszerűsítő intézkedések ráirányítják a lakosság figyelmét a kerékpározásra, mint közlekedési módra, pozitívan hatnak a kerékpározás iránti általános attitűdre, valamint önbizalmat adnak az embereknek, hogy újraértelmezhessek közlekedési szokásaikat, és egészségesebb, hatékonyabb közlekedési módokat választhassanak.

III.1.3. Célcsoportok – üzenetek – eszközök meghatározása

Az Alsónémedin lebonyolítandó szemléletformáló kampány során az alábbi célcsoportokat kívánjuk bevonni:

- Minden napi ingázók, akik a kerékpárt a napi közlekedésükhöz használják,
- Szabadidős kerékpározók, akik kikapcsolódási és rekreációs céllal kerékpároznak
- Gyermekek,
- A mindennapi közlekedéshez az autót előnyben részesítők,
- Kezdő kerékpárosok, akik keveset kerékpároztak, bizonytalanul közlekednek,
- Idősebb korosztály

A hatékony népszerűsítés és szemléletformálás célja a kerékpározás körül kialakult téves percepciók, félelmek eloszlátása, az előnyök elfogadtatása. Hogy a kerékpárt annak érezze a célcsoport, ami: kényelmes, biztonságos, trendi, elegáns, stb. A programok megtervezésekor kiemelten fontos volt, hogy a tevékenységek pozitív üzeneteket hordozzanak a kerékpározásról.

A szemléletformáló tevékenységeket az alábbi elvek mentén építjük fel:

- El kell oszlatni a járműorientált beidegződéseket (pl.: „közlekedés=autó”, „a tömegközlekedés ciki”, „a kerékpár nem közlekedésre való”, „nekem van autóm, jogom van használni is” stb.), és helyébe a közösségi gondolkodást, az ezen alapuló közlekedési magatartást kell népszerűsíteni.
- Ki kell hangsúlyozni a kerékpározás vonzó, divatos, bárki számára könnyen elérhető, szabadságot adó jellegét. Javasolt kiemelni a kerékpáros közlekedést, mint a közösségi közlekedést kiegészítő, illetve az autózást pótló/helyettesíthető lehetőséget.
- Komoly népszerűsítő és szemléletformáló hatása van az új típusú forgalomtechnikai eszközöknek (pl.: kerékpárral közlekedők számára két irányban megnyitott egyirányú utca, kerékpáros nyom, nyitott kerékpársáv, előretolt kerékpáros felálló hely, kerékpáros útirányjelző táblák stb.) is. A kampány során feladat a VEKOP-5.3.2 projekt során megvalósult kerékpáros fejlesztés előnyeinek megismertetése minden érintett célcsoporttal (gépjárművezetők, gyalog és kerékpárral közlekedők, még nem kerékpározók, helyi lakosok, buszvezetők stb.)

A célcsoportokat, az átadandó üzeneteket, illetve ezek eszközeit a 2. sz. táblázatban foglaltuk össze.

Célcsoportok	Üzenetek	Eszközök
Mindennapi felhasználók, ingázók	A kerékpározással időt és pénzt takarít meg, fittebbé tesz	Csatlakozás a Bringázz a Munkába kampányhoz
Szabadidős kerékpárosok	A kerékpározás gyors, könnyű, rugalmas, aktív kikapcsolódási eszköz	Kerékpáros családi élménytúra szervezése
Gyermekek	A kerékpározás jó móka, szabaddá és függetlenné tesz, része vagy a forgalomnak	Kerékpáros nap szervezése Játékos KRESZ ismertető Ügyességi versenyek
Autóhasználók	A kerékpározás gyors, kényelmes, pénzt takarít meg vele	Kerékpáros családi élménytúra szervezése
Kezdő kerékpárosok	A kerékpározás gyors, könnyű és rugalmas	Kerékpáros családi élménytúra szervezése Kerékpáros nap szervezése KRESZ ismertető, Bebiciklizés Ügyességi versenyek
Idősek	A kerékpározás jó kikapcsolódás és jót tesz az egészségnek is	Kerékpáros családi élménytúra szervezése

2. sz. táblázat: Célcsoportok – üzenetek – eszközök
Forrás: saját szerkesztés

III.1.4. A szemléletformálás során használt kommunikációs eszközök

Jelen fejezetben a III.1.3. fejezetben bemutatott célcsoportokhoz, üzenetekhez igazítottan összeállított kampányelemeket mutatjuk be. A szemléletformálási kampány lebonyolítását végzik:

Pro Régió Nonprofit Közhasznú Kft.
Alsónémedi Községért Közalapítvány
Szivárvány Óvoda
Széchenyi István Általános Iskola

A kampány lebonyolítása során tervezett programok összefoglalását a 3. sz. táblázatban összesítjük.

Program	helyszín	időpont
Bringázz a Munkába! kampányhoz történő csatlakozás	Alsónémedi	2018-2019. évben, évente 2-szer tavasszal és ősszel
Kerékpáros családi nap	Szivárvány KRESZ- Park	2019. június
Kerékpárral Alsónémedi körül	Alsónémedi - Ócsa - Bugyi	2018 nyara időjárástól függően 2019 nyara időjárástól függően
Bebiciklizés	Alsónémedi	2018 nyara időjárástól függően 2019 nyara időjárástól függően

3. sz. táblázat: A szemléletformálási kampány programjai, helyszínei, időpontjai
Forrás: saját szerkesztés

Bringázz a Munkába! kampányhoz történő csatlakozás:

A Bringázz a Munkába! kampányhoz történő csatlakozás célja, hogy Alsónémedi lakosságának széles körében bemutatásra kerüljön, hogy a kerékpárral történő mindennapos közlekedés alternatívája lehet az autóval, vagy tömegközlekedéssel történő közlekedésnek, amelynek előnyei közé tartozik, hogy időt, és pénzt lehet megtakarítani, ezen kívül gyors, könnyű és rugalmas közlekedési mód.

A Bringázz a munkába! (BAM) kampány 2008-ban indult és azóta is megrendezésre kerül évente kétszer egy-egy hónapon keresztül. A kampány ideje alatt a dolgozók beregisztrálhatják a távolságot, amit a munkahelyükig megtesznek, illetve a bringával való munkába érkezés gyakoriságát, de extra tulajdonságokat is hozzáadhatnak, például öltönyben/szoknyában biciklizést vagy egyéb közlekedési eszközökkel való kombinációt. Az egész országra kiterjedő kampány integrálja a játékosítás elemeit és nagyon sikeres a kerékpározás tudatosításának elmélyítésében. A szemléletformálási kampány részeként az önkormányzati dolgozókat, pedagógusokat, óvodapedagógusokat, Alsónémedi lakosságát buzdítjuk a 2018-2019-ben megrendezésre kerülő BAM-on történő részvételre. A Kerékpáros Klub által készített BAM-plakátokat kihelyezzük a Polgármesteri Hivatal hirdetőtáblára, a község honlapjára, az iskola, önkormányzat, óvoda, valamint az északi vállalkozói területen lévő munkahelyek hirdetőtábláira.

Kerékpáros családi nap szervezése:

A kerékpáros nap szervezésének célja, hogy játékos formában ismerhessék meg a gyermekek, illetve a családi nap összes résztvevője, hogy a kerékpározás jó nemcsak szórakoztató módja a szabadidő eltöltésének, szabaddá és függetlenné is tesz. További célja a programszervezésnek, hogy a gyermekeken keresztül a szülőkhöz is eljusson az üzenet, hogy a megfelelő ismeretek birtokában a kerékpározás nem egy "veszélyes üzem", hanem gyors, könnyű és rugalmas közlekedési mód.

Az Alsónémedi Községért Közalapítvány a GLS General Logistics Systems Hungary Kft. támogatásával kerékpáros tanpályát, mini KRESZ-parkot épített a Szivárvány Napköziotthonos Óvoda részére. Az óvoda nevelési programjában szerepel kerékpáros közlekedésre nevelés. A biztonságos közlekedés a játékos ismeretszerzésen keresztül történő gyakorlata folyamatosan fenntartandó tevékenység. Az óvodapedagógusok az óvoda Munkatervében kidolgozott tematika szerint a saját csoportjukhoz differenciáltan igazítva építették fel a foglalkozásokat a gyalogos közlekedéstől a kerékpáros, járműves közlekedésig.

A nevelési program céljai:

- A társadalom közlekedési morálját megváltoztató- óvodás korban alapozó nevelés.
- A gyermekek célirányos figyelmének, mozgásának és szociális magatartásának fejlesztése a helyes és biztonságos közlekedés kialakításához.
- Játékos módszerek alkalmazásával, élményszerűséggel beépíteni és megszilárdítani a közlekedési normákat, a gyermekeken keresztül a szülők szemléletének formálása.

Továbbá a Széchenyi István Általános Iskola éves programjának részét képezi közlekedési témanap a rendőrség bevonásával.

Az óvodai és Iskolai nevelési program kiterjesztéseként, az Általános Iskola bevonásával, a kerékpáros szemléletformáló kampány részeként, az Alsónémedi Községért Közalapítvány szervezésében 2019 júniusában kerékpáros családi nap kerül megrendezésre.

A programok során először a gyermekek rövid elméleti oktatásban részesülnek, valamint ügyességi pályát állítunk fel a gyakorlati feladatokhoz, ezen kívül lehetőség lesz különleges kerékpárok kipróbálására (pl. Velocipéd, futóbicikli, stb.)

A rövid elméleti oktatás során a gyerekek a KRESZ-parkban megismerkednek:

- a KRESZ alapvető szabályaival,
- megtanulják a kerékpár és a fejező helyes beállítását.

Kerékpáros gyakorlati feladatok a felállított ügyességi pályán:

- szabályos elindulás (körülnézés, karjelzés, körülnézés) és megállás (fékek megfelelő használata)
- kanyarodás, irányjelzés
- akadályok kikerülése
- problémamegoldás, veszélyek elkerülése
- közlekedési szituációk gyakorlása
- magabiztosan kezelni és irányítani bringájukat
- megismerik a forgalomban való közlekedés alapvető szabályait biztonságos környezetben
- A technikai elemek gyakorlása játékokban, játékos feladatokban: „lassúsági verseny”; „kerékpár-szalom”; „kiszorító”. A versenyeken részt vevők kerékpáros ajándékokat is fognak kapni („gyerek-jogsi”; baleset megelőzési ajándékok, eszközök)

A Program elején tartandó játékos elméleti oktatás tematikája az alábbi kiadványok, segédletek alapján kerül összeállításra:

- Magyar Kerékpáros Klub: Kerékpáros Kisokos, amit a kerékpáros közlekedésről tudnod kell című kiadványa

A Családi nap részeként felállítunk egy kerékpárjavító műhelyt, ahol a résztvevők megtanulhatnak a kerékpárok helyes beállításait, valamint az egyszerűbb szerelési munkálatokba is betekintést nyújtunk. A műhelybe önkéntes alapon bevonnánk a lelkes szülőket, nagyszülőket is.

Továbbá a program része egy kézműves sarok, ahol az érdeklődők kerékpáralkatrészekből készíthetnek apró tárgyakat, ékszereket.

Az elméleti oktatás lebonyolításához a Dabasi Rendőrkapitányság és a Pest Megyei Baleset-megelőzési Bizottság segítségét fogjuk kérni. A családi nap lebonyolításához szükséges eszközök egy részét (bóják, állványok, kordonszalagok) a rendőrség, az asztalok és egyéb eszközöket az Alsónémedi Művelődési ház biztosítja.

A versenyen részt vevők ajándékait az Alsónémedi Községért Közalapítvány biztosítja.

Kerékpárral Alsónémedi körül - kerékpáros túra

Az egész napos kerékpáros családi élménytúra szervezésének célja, hogy a résztvevők megismerhessék, hogy a kerékpározás gyors, könnyű és rugalmas, aktív kikapcsolódási eszköz, jót tesz az egészségnek is.

A túra szervezését és lebonyolítását az Alsónémedi Községért Közalapítvány végzi. A túrán bárki részt vehet, így az eseményre meghívót készítünk, amelyet kihelyezünk a község honlapján, a Polgármesteri Hivatal, az iskola, az óvoda hirdetőtábláin, így a program ismerete széles körű lesz.

A kerékpáros túra útvonala Alsónémedin, illetve környékén vezet: Alsónémedi utcáit, valamint a kerékpárral járható természetvédelmi területet, és a szomszéd települések - Ócsa és Bugyi - meglátogatását tervezzük.

Indulás - érkezés: Alsónémedi központjából reggeli indulás és esti érkezés ugyanide.

Bebiciklizés:

A program a Magyar Kerékpáros Klub által indított kezdeményezéshez hasonlóan azzal a céllal kerül megrendezésre, hogy a kevésbé gyakorlott biciklisták rövid elméleti és gyakorlati oktatás révén több bátorsággal felvértezve kerékpározzanak, ezzel hozzájárulva a kerékpározás, mint mindennapi közlekedési alternatíva elterjedésének elősegítéséhez és kultúrájának széles körben történő megteremtéséhez.

A 1,5-2 órás ingyenes program egyszerre népszerűsíti a kerékpározást, ülteti el a kulturált együttközlekedés gondolatát a fejekbe és eközben biztonságos biciklizésre is nevel. Továbbá cél annak tudatosítása, hogy a biciklinek,

mint járműnek az úttesten a helye, ezért mutatjuk be, hogy a járdát a gyalogosoknak meghagyva, folyamatos odafigyeléssel és kis gyakorlással bárki biztonsággal tekerhet a forgalomban.

2-3 gyakorlott kerékpáros 5-10 fős csoportokat vezet végig egy előre megtervezett útvonalon. A túraútvonal úgy kerül kialakításra, hogy több a községben több fontos útvonalat érintve egy kezdő biciklista számára a legalapvetőbb kerékpáros közlekedési situációkat bemutassa. Az út során a legfontosabb pontokon megállnak, amikor a túravezető elmagyarázza az odavonatkozó szabályokat és a résztvevőkkel átbeszélhetik a konkrét helyzeteket, személyes tapasztalataikat, a felmerülő kérdéseket.

A Kampány megvalósulásakor minden program során fényképes dokumentáció készül, a kerékpártúra során az állomások közötti szakaszokról rövid videós összefoglaló készül, továbbá egy-egy rövid összefoglaló megjelenését tervezzük a Község Honlapján, az Alsónémedi Hírmondó internetes újságban, valamint az Alsónémedi Községért Közalapítvány Facebook-oldalán.

IV. IRODALOMJEGYZÉK, FORRÁSOK

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_422a_en.pdf

Mobile2020: Kerékpározás élhető városokban

Mobile 2020: Kerékpáros barát tervezés és promóció

Alsónémedi Kerékpárforgalmi Hálózati Terv